

Vastaanottaja
Boliden Kevitsa Mining Oy

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
27.2.2018

Viite
1510031322-002

BOLIDEN KEVITSA MINING OY

SIVUKIVIJAKEIDEN

TARKKAILU VUONNA 2017

**BOLIDEN KEVITSA MINING OY
SIVUKIVIJAKEIDEN
TARKKAILU VUONNA 2017**

Päivämäärä **27.2.2018**
Laatija **Pauliina Salonen, Hanna Tolvanen**
Tarkastaja **Katariina Koikkalainen**

Viite **1510031322-002**

Kannen kuva: Sivukivialue. Boliden Kevitsa Mining Oy.

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	1
2.	NÄYTTEENOTTO JA LAADUN TARKKAILU	1
3.	TUOTANNON ANALYYSIT	2
4.	KOKONAISPITOISUUDET	2
5.	HAPONTUOTTOKYKY	6
5.1	Kaivannaisjätteiden hapontuottokyky ja luokittelu	6
5.2	Analyysitulokset	8
6.	EPÄVARMUUSTARKASTELU	13
6.1	Sivukivijakeiden laatu	13
7.	YHTEENVETO JA JATKOTOIMENPIDE-ESITYKSET	13
	LÄHTEET	15

LIITTEET

Liite 1

Labtium Oy, analyysitulokset

1. JOHDANTO

Boliden Kevitsa Mining Oy:n Kevitsan kaivoksella muodostuu louhinnan yhteydessä kaivannaisjätteeksi luokiteltavaa sivukiveä. Sivukivet jaetaan kolmeen eri luokkaan, joita ovat tarvekivi (Usable Waste USW, rikkipitoisuus <0,3 %), normaali sivukivi (Unusable Waste UNW, rikkipitoisuus 0,3–0,8 %) sekä kapseloitava sivukivi (Captured Waste CW, rikkipitoisuus >0,8 %). Sivukiviluokista tarvekivi sekä normaali sivukivi luokitellaan happoa muodostamattomiksi sivukiviksi (NAF) ja kapseloitava sivukivi mahdollisesti happoa muodostavaksi sivukiveksi (PAF).

Tarvekiveä hyödynnetään kaivospiirin alueella tehtävässä rakentamisessa ja normaalia sivukiveä kaivosalueen rakentamiseen liittyvissä täytöissä, joissa kiviaines sijoitetaan pysyvästi maavesi- tai pohjavesipinnan alapuolelle. Kapseloitava sivukivi erotellaan louhinnan aikana ja sijoitetaan hallitusti sivukivialueelle joko normaalin tai tarvekiven ympäröimänä. Vuonna 2017 sivukiveä louhittiin yhteensä 34,0 Mt, josta kapseloitavaa sivukiveä oli 7,4 Mt, normaalia sivukiveä 14,5 Mt ja tarvekiveä 12,1 Mt.

2. NÄYTTEENOTTO JA LAADUN TARKKAILU

Kevitsan kaivoksella muodostuvien sivukivien laatua tarkkaillaan sekä kaivoksen tuotannon yhteydessä, että tuotantovaiheen tarkkailuohjelman (*Ramboll; FQM Kevitsa Mining Oy, Kevitsan kaivoksen tuotantovaiheen tarkkailuohjelma, 2.10.2015 täydennys*) mukaisesti. Tarkkailuohjelman mukaisella näytteenotolla ja analyyseillä varmistetaan tuotannon tarkkailun laatu sekä sivukivien ympäristökelpoisuus.

Kaivoksella louhittavasta kentästä muodostetaan timanttikairaus ja RC (reverse circulation eli käänteishuuhtelu) - näytteiden perusteella tietokoneavusteinen 3D-malli tuotannon suunnittelua varten. Mallin perusteella määritellään rajat malmille ja eri sivukivijakeille. RC-poraus tehdään malmista ja sen läheisyydessä säännölliseen ruudukkoon 15 m reikävälillä. Kauempana malmista porausta tehdään tilanteen mukaan soveltaen yleensä suuremmalla reikävälillä. Porattavat reiät ovat pystysuoria ja niiden pituus on yleensä noin 36 m, jolloin kukin reikä antaa tietoa syvyysuunnassa kolmelta eri louhintatasolta. Rei'istä otettavien näytteiden pituus on 3 m. RC-porausnäytteet kattavat näin ollen malmin ja sitä ympäröivän sivukiven säännöllisellä näyteverkolla sekä vaaka- että pystysuunnassa.

Räjätettävän kentän eri sivukivijakeista otettavien näytteiden määrä ja sijainti suunnitellaan kentän lastaussuunnitelman perusteella. Suunnitelmassa on esitetty eri jakeiden määrät tonneina, minkä perusteella määritetään tarvittavat näytemäärät. Suunnitelmassa on lisäksi esitetty sivukivijakeiden sijainti kentän sisällä ja louhoksessa. Suunnitelman perusteella nähdään, mitkä RC-reiät on porattu ko. räjäytyskentän eri sivukivijakeiden alueelle. Analyyseissä käytettävät RC-näytteet valitaan näistä rei'istä siten, että ne kattavat mahdollisimman tasaisesti jakeiden alueen sekä vaakatasolla että syvyysuunnassa. Näytteiden valinnan suorittavat geologit. Sivukivinäytteet kootaan kunkin kuukauden aikana louhittuihin sivukivikenttiin poratuista RC-porausrei'istä. Kuukausinäytteissä käytetään keskimäärin 70–80 RC-näytettä. Tuotannon analyysejä varten otettavien näytteiden määrät riippuvat louhittavan sivukiven määrästä. Kuukausikokoomänäytteeseen käytetään keskimäärin kaksi näytettä 100 000 sivukivitonnia kohden, mikä vastaa noin 50 x 50 metrin laajuista ja 12 metriä korkeaa louhintapengertä. Osa otetuista näytteistä säästetään esimerkiksi tulevia tutkimustarpeita varten.

Näytteenkäsittelijät kokoavat eri sivukivijakeiden kuukausinäytteet arkistoiduista RC-näyteampulleista. Kunkin sivukivijakeen kuukausinäyte saadaan yhdistämällä sitä varten valitut RC-näytteet. Tällöin kustakin näyteampullista otetaan sama määrä näytettä, jotta näytteiden painotus on sama, näytteet yhdistetään ja homogenisoidaan.

Tuotantovaiheen tarkkailuohjelman mukaiset kuukausinäytteet otettiin vuonna 2017 tarvekivestä, normaalista sivukivestä sekä kapseloitavasta sivukivestä. Määritykset otetuista näytteistä tehtiin tarkkailuohjelman mukaisesti. Määritykset tehtiin Labtium Oy:n laboratoriossa. Laboratorion analyysitodistukset on esitetty raportin **liitteessä 1**.

3. TUOTANNON ANALYYSIT

Kaivoksen tuotannon aikaisista näytteistä analysoidaan pöytämallisella XRF-laitteella mm. kokonaisnikkelin, sulfidisen nikkelin, kuparin ja rikin pitoisuuksia. Seuraavassa taulukossa on esitetty tuotannon tarkkailun tulokset vuodelta 2017.

Taulukko 3-1. Sivukivien tuotannon tarkkailun tulokset painotettuina keskiarvoina vuodelta 2017.

Sivukiviluokka	Kokonais-Ni (%)	Sulfidinen Ni (%)	Cu (%)	S (%)	Näytemäärä (kpl)
Kapseloitava sivukivi (CW)	0,09	0,07	0,08	0,99	996
Normaali sivukivi (UNW)	0,09	0,06	0,07	0,48	2 406
Tarvekivi (USW)	0,05	0,03	0,03	0,18	2 447
Yhteensä					5 849

4. KOKONAISPITOISUUDET

Tarkkailuohjelman mukaisesti sivukivijakeista otettavista kuukausinäytteistä määritetään laboratoriossa kuningasvesiuutolla (ICP-OES/MS -tekniikka) metalleista kromin, kuparin, nikkelin, raudan ja magnesiumin pitoisuudet. Tutkittujen näytteiden pitoisuuksien minimi-, maksimi-, mediaani- ja keskiarvopitoisuudet on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 4-1). Pitoisuuksia on verrattu taulukossa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007, PIMA-asetus) mukaisiin haitta-aineiden kynnys- ja ohjearvoihin niiltä osin kuin ko. arvot on annettu.

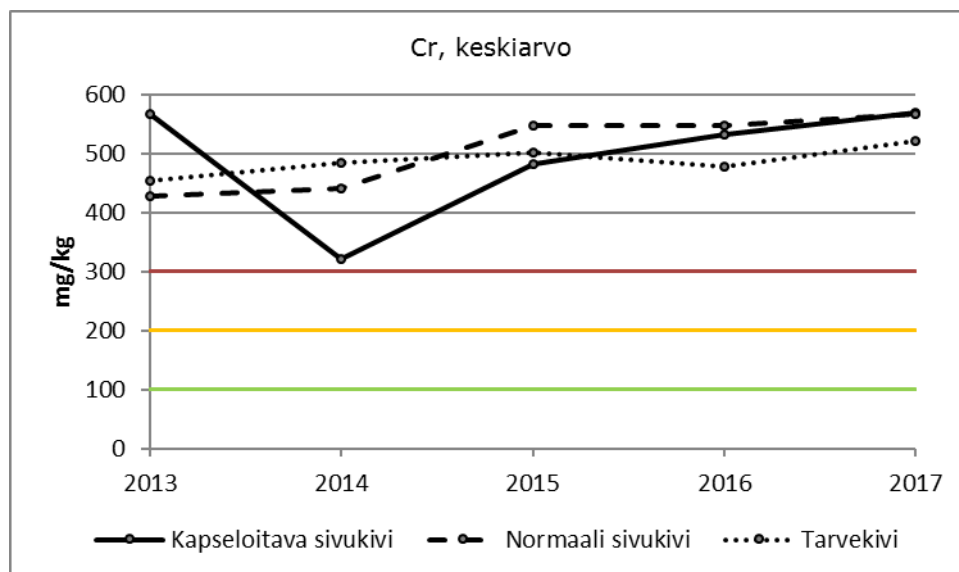
Taulukko 4-1. Sivukivijakeiden kokonaispitoisuuksien minimi-, maksimi-, mediaani- ja keskiarvopitoisuudet vuonna 2017 sekä PIMA-asetuksen mukaiset kynnys- ja ohjearvot.

Alkuaine	Kapseloitava sivukivi				PIMA-asetus		
	Minimi	Maksimi	Mediaani	Keskiarvo	Kynnys-arvo	Alempi ohjearvo	Ylempi ohjearvo
Cr mg/kg	418	720	552	570	100	200	300
Cu mg/kg	704	1 540	997	1 034	100	150	200
Ni mg/kg	727	1 490	932	1 012	50	100	150
Mg mg/kg	45 200	67 700	53 050	53 858	-	-	-
Fe mg/kg	44 000	63 100	56 850	55 650	-	-	-
Alkuaine	Normaali sivukivi				PIMA-asetus		
	Minimi	Maksimi	Mediaani	Keskiarvo	Kynnys-arvo	Alempi ohjearvo	Ylempi ohjearvo
Cr mg/kg	466	748	561	566	100	200	300
Cu mg/kg	562	993	734	743	100	150	200
Ni mg/kg	657	1 180	880	888	50	100	150
Mg mg/kg	41 600	68 500	51 800	52 017	-	-	-
Fe mg/kg	43 800	56 000	48 600	48 775	-	-	-
Alkuaine	Tarvekivi				PIMA-asetus		
	Minimi	Maksimi	Mediaani	Keskiarvo	Kynnys-arvo	Alempi ohjearvo	Ylempi ohjearvo
Cr mg/kg	434	627	502	522	100	200	300
Cu mg/kg	251	750	289	337	100	150	200
Ni mg/kg	329	909	444	527	50	100	150
Mg mg/kg	28 700	56 300	39 900	41 255	-	-	-
Fe mg/kg	31 200	48 000	38 100	38 873	-	-	-

Kromin, kuparin sekä nikkelin pitoisuudet ylittivät kaikissa tutkituissa sivukivinäytteissä vuonna 2017 PIMA-asetuksen mukaiset ylempät ohjearvot. Kaikkien sivukivien osalta tutkittujen metallien pitoisuuksissa esiintyy kohtalaista kuukausittaista vaihtelua. Tammikuussa tarvekivestä otetun näytteen analyysituloksia ei ole huomioitu tarkastelussa näytteen ollessa epäedustava todennäköisesti näytteenotossa tai -valmistelussa tapahtuneen poikkeaman vuoksi. Todetut kuparin sekä nikkelin pitoisuudet kaikissa sivukivijakeissa ovat samaa luokkaa tuotannon tarkkailun tulosten kanssa (ks. edellä [Taulukko 3-1](#)).

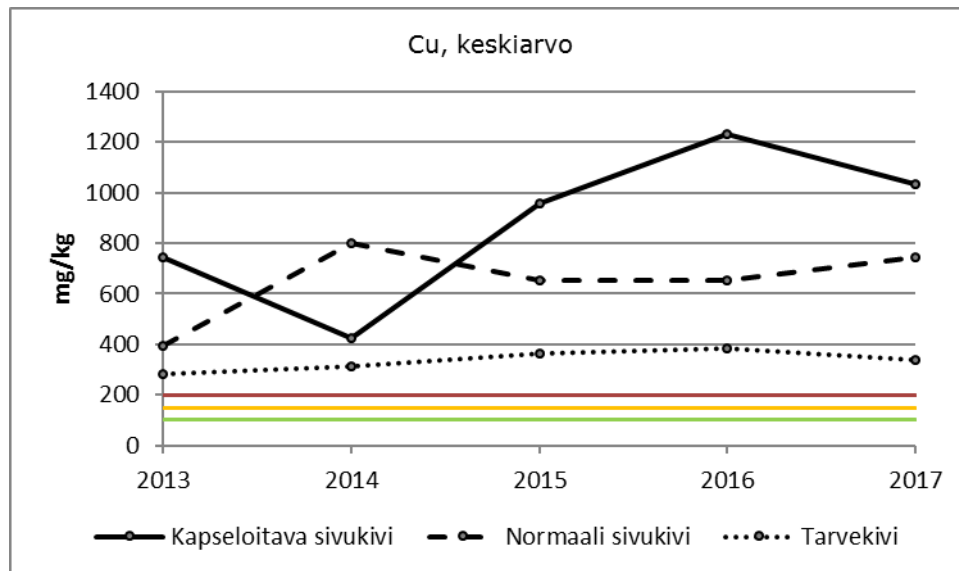
Seuraavissa kuvissa ([Kuva 4-1...Kuva 4-5](#)) on vertailtu vuonna 2017 sivukivijakeista otetuista näytteistä tutkittujen metallien kokonaispitoisuuksien keskiarvoja vuosien 2013–2016 näytteiden keskiarvopitoisuuksiin. Vertailussa on huomattavaa erilaiset näytemäärät vuosina 2013–2014 ja 2015–2017; vuosina 2013–2014 pitoisuudet on tutkittu jokaisesta sivukivijakeesta yhteensä kolmesta näytteestä, kun vuosina 2015–2017 näytteitä on tutkittu tarkkailuohjelman mukaisesti kuukausittain. Kuvissa on esitetty myös PIMA-asetuksen mukaiset kynnyks- ja ohjearvot niiltä osin kuin ne on annettu; vihreällä viivalla on esitetty kynnyksarvo, keltaisella alempi ohjearvo ja punaisella ylempi ohjearvo.

Vuoden 2017 näytteissä kromin pitoisuuksien keskiarvot kaikissa sivukivijakeissa olivat vuoden 2016 tasolla. Normaalin sivukiven kromipitoisuudet ovat olleet vuosina 2015–2017 jonkin verran koholla verrattuna vuosiin 2013–2014 ([Kuva 4-1](#)). Kromin keskiarvopitoisuudet ovat ylittäneet ylempään ohjearvon kaikissa sivukivijakeissa vuosina 2013–2017.

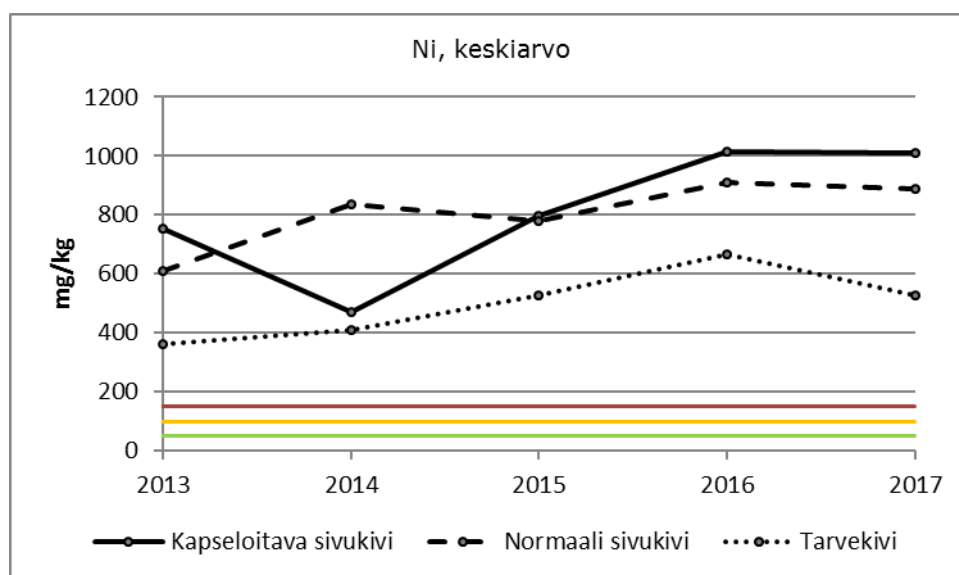
Kuva 4-1. Sivukivijakeiden kromipitoisuuksien keskiarvot vuosina 2013–2017. Vihreällä viivalla on esitetty PIMA-asetuksen kynnyksarvo, keltaisella alempi ohjearvo ja punaisella ylempi ohjearvo.

Kuparipitoisuuksien keskiarvo kapseloitavassa sivukivessä on kohonnut vuosien 2014-2016 aikana merkittävästi, mutta kääntynyt jälleen laskuun vuonna 2017 (Kuva 4-2). Normaalissa sivukivessä pitoisuus oli hieman vuotta 2016 korkeampi. Tarvekivessä kuparipitoisuus on ollut likimäärin samalla tasolla vuosina 2013-2017. Vuonna 2017 kuparin keskiarvopitoisuus oli suurin kapseloitavassa sivukivessä. Kuparin keskiarvopitoisuudet ovat ylittäneet ylempään ohjearvon vuosina 2013-2017 kaikissa sivukivijakeissa.

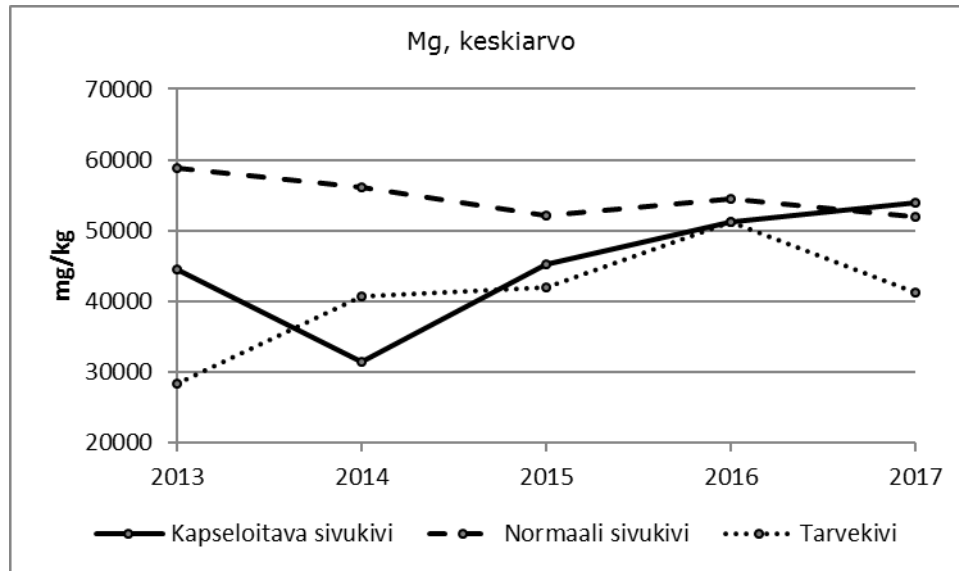
Kuva 4-2. Sivukivijakeiden kuparipitoisuuksien keskiarvot vuosina 2013-2017. Vihreällä viivalla on esitetty PIMA-asetuksen kynnyсарvo, keltaisella alempi ohjearvo ja punaisella ylempi ohjearvo.

Sivukivijakeiden nikkelin keskiarvopitoisuudet kaikissa sivukivijakeissa olivat vuonna 2017 edellisvuoden tasolla (Kuva 4-3). Tarvekiven nikkelin keskiarvopitoisuus oli hieman vuotta 2016 alhaisempi. Vuonna 2017 nikkelin keskiarvopitoisuus oli suurin kapseloitavassa sivukivessä. Nikkelin keskiarvopitoisuudet ovat ylittäneet ylempään ohjearvon vuosina 2013-2017 kaikissa sivukivijakeissa.

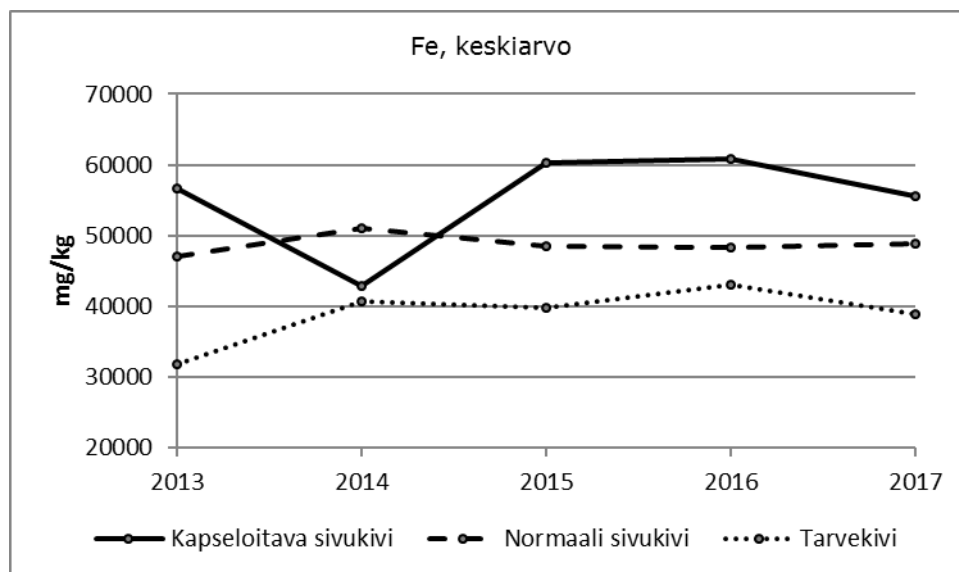
Kuva 4-3. Sivukivijakeiden nikkelpitoisuuksien keskiarvot vuosina 2013-2017. Vihreällä viivalla on esitetty PIMA-asetuksen kynnyсарvo, keltaisella alempi ohjearvo ja punaisella ylempi ohjearvo.

Sivukivijakeiden magnesiumin keskiarvopitoisuudet kapseloitavan ja normaalin sivukiven osalta olivat likimäärin samalla tasolla toisiinsa nähden vuonna 2017 (Kuva 4-4). Tarvekiven magnesiumipitoisuus oli muita sivukivijakeiden magnesiumipitoisuuksia sekä edellisvuotta alhaisempi. Normaalin sivukiven sekä tarvekiven magnesiumin keskiarvopitoisuudet kääntyivät laskuun edellisvuosien trendiin nähden. Kapseloitavan sivukiven kohdalla magnesiumin keskiarvopitoisuuksien nouseva trendi jatkui. Suurin magnesiumipitoisuus todettiin vuonna 2017 kapseloitavassa sivukivessä.

Kuva 4-4. Sivukivijakeiden magnesiumipitoisuuksien keskiarvot vuosina 2013–2017.

Sivukivijakeiden raudan keskiarvopitoisuuksien kehityksessä (Kuva 4-5) on havaittavissa lähes vastaavaa vaihtelua vuosina 2013–2017 kuin magnesiumin osalta. Korkeimmat rautapitoisuudet on todettu normaalissa sivukivessä vuonna 2014 ja kapseloitavassa sivukivessä vuosina 2013 ja 2015–2017.

Kuva 4-5. Sivukivijakeiden rautapitoisuuksien keskiarvot vuosina 2013–2017.

5. HAPONTUOTTOKYKY

5.1 Kaivannaisjätteiden hapontuottokyky ja luokittelu

Kaivannaisjätteen potentiaalinen hapontuottokyky ja neutralointiominaisuudet määritetään yleensä ns. staattisilla testeillä, joita ovat mm. ABA-testi (Acid Base Counting) ja NAG-testi (Net Acid Generation). Kun kaivannaisjätteiden hapontuottopotentiaali määritetään usealla eri menetelmällä ja niiden tuloksia verrataan keskenään, saadaan luotettavampi kuva kaivannaisjätteiden hapontuotospotentiaalista. ABA- ja NAG- testimenetelmiä ja kaivannaisjätteiden luokittelua niiden tulosten perusteella on kuvattu seuraavassa.

5.1.1 ABA-testi

ABA-testi (Acid Base Counting) perustuu happo-emäslaskuun ja sen perusteella arvioidaan, voiko jätteestä muodostua pitkällä aikavälillä happamia valumavesiä. Hapontuotto ja sen neutralointi määritetään rikkihiuksen (FeS_2) hapettumisreaktion mukaan; yksi mooli sulfidista rikkiä tuottaa kaksi moolia happoa (protoneja), joka neutraloituu yhdellä moolilla kalsiumkarbonaattia. Tähän perustuen hapontuottopotentiaali (AP) lasketaan yleensä jätteen sulfidisen rikin kokonaispitoisuudesta. Neutralointipotentiali (NP) voidaan laskea joko karbonaattisen hiilen kokonaispitoisuudesta, karbonaattisten mineraalien kokonaismäärästä tai staattisen testin tuloksen perusteella. (Kauppila ym. 2011)

Valtioneuvoston kaivannaisjätteistä antaman asetuksen (kaivannaisjäteasetus, VNA 190/2013) liitteen 1 mukaan happoa tuottavan kaivannaisjätteen neutraloimispotentiali määritetään pysyvän jätteen luokittelussa CEN prEN 15875 menetelmällä (ABA-testi). Jätteen luokittelu happoa muodostavaksi tai muodostamattomaksi perustuu neutralointi- ja hapontuottopotentialiin (NP/AP eli NPR) suhdelukuun ja sulfidisen rikin kokonaispitoisuuteen. Kaivannaisjätteiden luokittelu happoa tuottavaksi ja happoa tuottamattomaksi jätteeksi on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 5-1. Kaivannaisjätteiden luokittelu sulfidisen rikin ja NPR-luvun perusteella.

Sulfidisen rikin pitoisuus	NPR-luku	Luokittelu
<0,1 %	-	Happoa tuottamaton
0,1-1 %	>3	Happoa tuottamaton
>0,1 %	<3	Happoa tuottava
>1 %	-	Happoa tuottava

ABA-testissä liukenee (1-5 %) lähinnä karbonaatteja, suolamineraaleja (titaniitti, apatiitti) ja osittain myös silikaatteja (kloriitti, serpentiini, kiille). Testissä liukenee vähän sulfidimineraaleja eli testi ei suoraan mittaa sulfidien hapettumisesta syntyvää happamuuden neutralointia vaan suolahappolisän neutralointikykyä. ABA-testi soveltuu karbonaattipitoisille kaivannaisjätteille, joissa rikki esiintyy vain metalli-/metalloidisulfidimineraaleissa. Testi mittaa myös magnesiumvaltaisten silikaattien neutralointikykyä. Jos NPR-luku on <1 tai välillä 1-3, vääristää tulos vähän sulfidista rikkiä sisältävien kaivannaisjätteiden todellisen hapontuottopotentialin. Hitaasti liukenevien karbonaattien neutralointipotentiali jää todellista potentiaalia heikommaksi. (Räisänen, 2009)

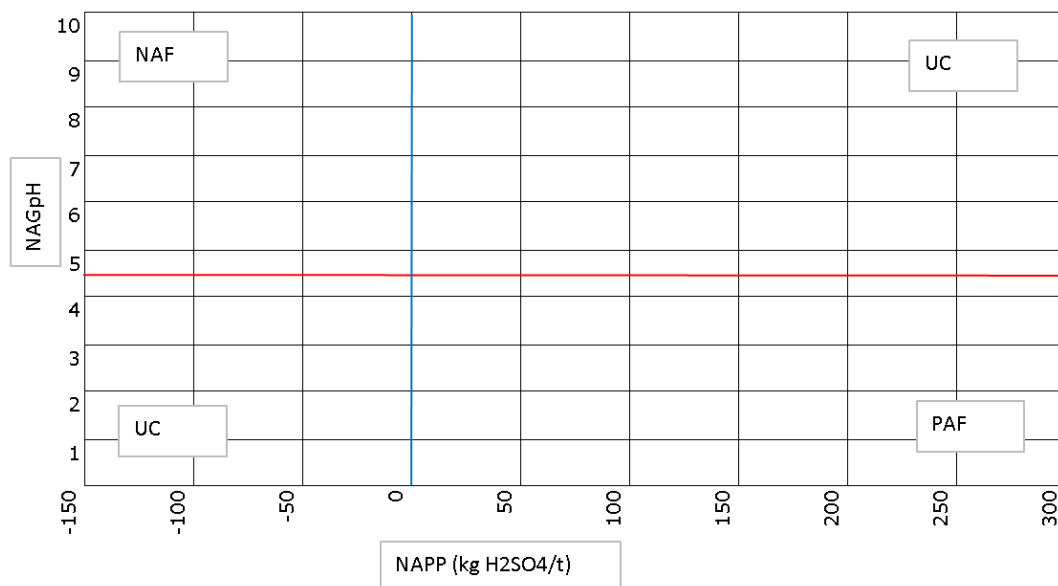
5.1.2 NAG-testi

NAG-testi (Net Acid Generation) on sulfidien hapettamiseen (liuottamiseen) perustuva staattinen menetelmä. Menetelmän avulla saadaan arvio sulfidien rapautumiseen liittyvästä kokonaishapontuotosta, kun testin hapettumisreaktioissa tapahtuu samanaikaisesti myös karbonaattien ja/tai silikaattien liukeneminen ja siitä syntyvä hapon neutralointi. Menetelmä voidaan toteuttaa joko yksivaiheisena tai sarjauutona sulfidimineraalien määrän mukaan. Uutossa happoa syntyy sulfidien hapettumisessa syntyvästä rikkihaposta sekä hapettumisreaktioissa liunneen raudan ja muiden

sulfidisten metallien saostumisesta. NAG-testiin liittyy myös neutralointipotentiaalin (ANC eli Acid Neutralising Capacity) määrittäminen joko staattisella testillä tai karbonaattisen hiilen kokonaispitoisuudesta laskemalla. Maksimihapontuottokyky (MPA eli Maximum Potential Acidity) määritetään laskennallisesti kokonaisrikkipitoisuudesta. Nettohapontuottokyky eli NAPP (Net Acid Production Potential) on maksimihapontuottokyvyn (MPA) ja neutralointipotentiaalin (ANC) erotus. (Kauppila ym. 2011, Warwick ym. 2006) Kaivannaisjätteen luokittelu hapontuoton perusteella on esitetty taulukossa 5-2 sekä kuvassa 5-1.

Taulukko 5-2. Kaivannaisjätteiden luokittelu NAG_{pH}- sekä NAPP-arvojen perusteella (Warwick ym. 2006).

NAPP	NAG _{pH}	Luokittelu
<0	≥4,5	Happoa tuottamaton, NAF
>0	<4,5	Mahdollisesti happoa tuottava, PAF
>0	≥4,5	Epävarma, UC
<0	<4,5	Epävarma, UC

Kuva 5-1. Kaivannaisjätteiden luokittelu NAG_{pH}- ja NAPP-arvojen perusteella (Warwick ym. 2006).

NAG-testillä voidaan varmentaa kaivannaisjätteiden luokittelua happoa tuottaviksi tai happoa tuottamattomiksi jätteiksi. NAG-testissä liukenee sulfidimineraaleja (1-10 %), ensisijaisesti magneetikiisu, mutta myös karbonaatteja, suolamineraaleja ja osittain myös silikaatteja. Hapon muodostuminen (NAG_{pH}-arvo) määräytyy sulfidiliukenevuudesta (rikkihapon tuotto), mutta myös raudan saostumisesta ja alumiinin hydrolysoitumisesta testin aikana. NAG-testi soveltuu vähän ja runsaasti sulfideja sisältävien kaivannaisjätteiden hapontuoton testaamiseen. Testi tuo esille myös rauta-alumiinisilikaattien hapontuoton (heikkona), mutta voi myös ylikorostaa silikaattirapautumisen hapontuottoa. (Räisänen, 2009)

5.2 Analyysitulokset

Kevitsan kaivoksen tuotantovaiheen tarkkailuohjelman mukaisesti sivukivijakeiden kuukausinäytteistä määritetään rikkipitoisuus, hiilen kokonaispitoisuus, karbonaattisen hiilen ja ei-karbonaattisen hiilen pitoisuudet, hapontuottopotentialiaali ja neutralointipotentialiaali sekä niiden suhde ABA-testillä. Lisäksi neljä kertaa vuodessa kuukauden kokoomanäytteille tehdään yksivaiheinen NAG-testaus. Vuoden 2017 tulokset on esitetty seuraavissa kappaleissa, joissa on lisäksi esitetty tulosten vertailu vuosien 2013–2016 tuloksiin. Vertailussa on huomattavaa, että nykyinen toimintatapa tarkkailun suhteen on otettu käyttöön vuonna 2015. Vuosina 2013–2014 pitoisuudet on tutkittu tarkkailuohjelman mukaisesti jokaisesta sivukivijakeesta yhteensä kolmesta näytteestä.

5.2.1 ABA-testi

Vuoden 2017 ABA-testin tulokset on esitetty seuraavassa taulukossa ([Taulukko 5-3](#)). Tammikuussa otettua näytettä ei ole huomioitu tarkastelussa tarvekiven osalta, näytteen epäedustavuuden vuoksi, joka johtui todennäköisesti näytteenotossa tai -valmistelussa tapahtuneesta poikkeamasta.

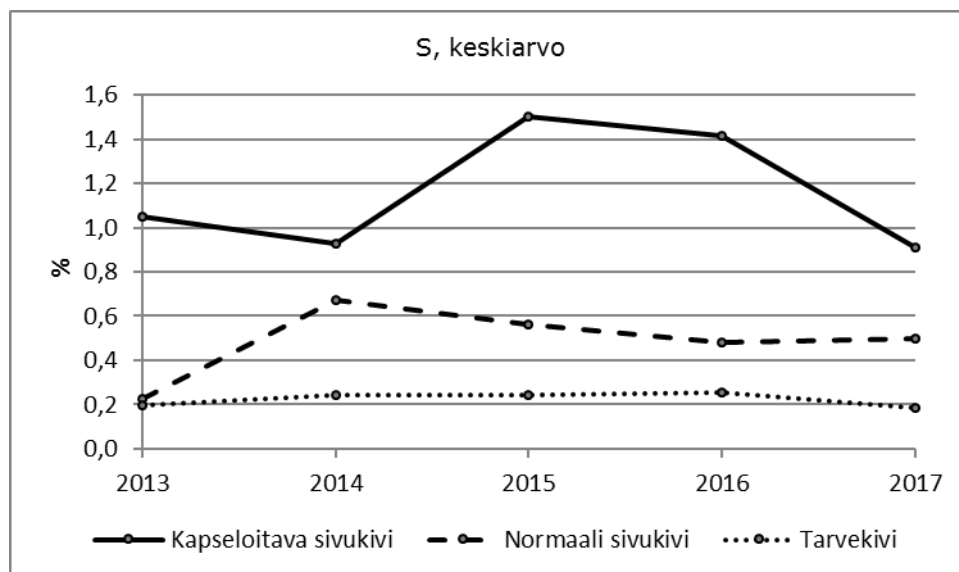
Taulukko 5-3. Sivukivijakeiden kuukausinäytteiden rikin, hiilen, karbonaattisen hiilen, ei-karbonaattisen hiilen, hapontuottopotentiaalien, neutralointipotentiaalien ja NPR-lukujen arvot vuonna 2017.

Näyte	S	C	C non carb	C carb	NP	AP	NPR
	%	%	%	%	kg CaCO ₃ /t	kg CaCO ₃ /t	
Kapseloitava sivukivi							
Tammikuu	1,11	0,26	0,10	0,15	84,2	34,8	2,42
Helmikuu	0,63	0,39	0,15	0,24	84,0	19,7	4,27
Maaliskuu	0,93	0,23	0,11	0,12	106,4	29,1	3,66
Huhtikuu	0,81	0,37	0,16	0,21	66,2	25,4	2,60
Toukokuu	1,20	0,39	0,15	0,24	89,7	37,4	2,40
Kesäkuu	0,46	0,30	0,11	0,19	87,9	14,2	6,18
Heinäkuu	0,96	0,31	0,11	0,20	108,4	30,1	3,60
Elokuu	1,01	0,36	0,14	0,23	84,1	31,4	2,68
Syyskuu	1,03	0,27	0,11	0,16	89,4	32,2	2,77
Lokakuu	0,90	0,34	0,12	0,22	100,6	28,0	3,60
Marraskuu	0,91	0,82	0,13	0,69	132,3	28,3	4,68
Joulukuu	0,99	0,31	0,17	0,14	85,4	30,8	2,77
<i>Minimi</i>	<i>0,46</i>	<i>0,23</i>	<i>0,10</i>	<i>0,12</i>	<i>66,2</i>	<i>14,2</i>	<i>2,40</i>
<i>Maksimi</i>	<i>1,20</i>	<i>0,82</i>	<i>0,17</i>	<i>0,69</i>	<i>132,3</i>	<i>37,4</i>	<i>6,18</i>
<i>Mediaani</i>	<i>0,95</i>	<i>0,33</i>	<i>0,13</i>	<i>0,21</i>	<i>88,7</i>	<i>29,6</i>	<i>3,19</i>
<i>Keskiarvo</i>	<i>0,91</i>	<i>0,36</i>	<i>0,13</i>	<i>0,23</i>	<i>93,2</i>	<i>28,5</i>	<i>3,47</i>
Normaali sivukivi							
Tammikuu	0,37	0,37	0,13	0,24	81,6	11,4	7,13
Helmikuu	0,48	0,39	0,13	0,25	86,9	14,9	5,84
Maaliskuu	0,64	0,43	0,12	0,31	108,2	20	5,41
Huhtikuu	0,45	0,35	0,11	0,24	81,1	14	5,8
Toukokuu	0,72	0,34	0,12	0,22	98,8	22,6	4,37
Kesäkuu	0,43	0,36	0,14	0,22	86,5	13,5	6,4
Heinäkuu	0,52	0,27	0,10	0,17	95	16,3	5,84
Elokuu	0,51	0,40	0,14	0,26	85,6	16	5,33
Syyskuu	0,43	0,39	0,12	0,27	74	13,3	5,55
Lokakuu	0,52	0,58	0,15	0,43	100,8	16,2	6,22
Marraskuu	0,43	0,41	0,14	0,27	74,7	13,4	5,59
Joulukuu	0,47	0,40	0,16	0,24	74,2	14,8	5,01
<i>Minimi</i>	<i>0,37</i>	<i>0,27</i>	<i>0,10</i>	<i>0,17</i>	<i>74</i>	<i>11,4</i>	<i>4,37</i>
<i>Maksimi</i>	<i>0,72</i>	<i>0,58</i>	<i>0,16</i>	<i>0,43</i>	<i>108,2</i>	<i>22,6</i>	<i>7,13</i>
<i>Mediaani</i>	<i>0,48</i>	<i>0,39</i>	<i>0,13</i>	<i>0,25</i>	<i>86,05</i>	<i>14,85</i>	<i>5,695</i>
<i>Keskiarvo</i>	<i>0,50</i>	<i>0,39</i>	<i>0,13</i>	<i>0,26</i>	<i>87,3</i>	<i>15,5</i>	<i>5,71</i>
Tarvekivi							
Tammikuu*	1,73	0,46	0,12	0,33	95,4	54,2	1,76
Helmikuu	0,16	0,31	0,16	0,15	85,2	4,97	17,20
Maaliskuu	0,15	0,39	0,15	0,24	73,2	4,7	15,50
Huhtikuu	0,17	0,28	0,12	0,16	72,9	5,2	13,90
Toukokuu	0,24	0,22	0,09	0,12	78,2	7,4	10,60
Kesäkuu	0,11	0,42	0,15	0,27	46	3,3	14,00
Heinäkuu	0,20	0,42	0,12	0,30	67,4	6,2	11,00
Elokuu	0,31	0,44	0,15	0,30	64,1	9,6	6,68
Syyskuu	0,19	0,37	0,17	0,20	56,8	5,9	9,67
Lokakuu	0,15	0,24	0,13	0,10	71,4	4,7	15,30
Marraskuu	0,20	0,36	0,15	0,21	66,1	6,1	10,80
Joulukuu	0,17	0,33	0,17	0,17	55,7	5,3	10,40
<i>Minimi</i>	<i>0,11</i>	<i>0,22</i>	<i>0,09</i>	<i>0,10</i>	<i>46</i>	<i>3,3</i>	<i>6,68</i>
<i>Maksimi</i>	<i>0,31</i>	<i>0,44</i>	<i>0,17</i>	<i>0,30</i>	<i>85,2</i>	<i>9,6</i>	<i>17,20</i>
<i>Mediaani</i>	<i>0,17</i>	<i>0,36</i>	<i>0,15</i>	<i>0,20</i>	<i>67,4</i>	<i>5,3</i>	<i>11,00</i>
<i>Keskiarvo</i>	<i>0,19</i>	<i>0,35</i>	<i>0,14</i>	<i>0,20</i>	<i>67,0</i>	<i>5,8</i>	<i>12,28</i>

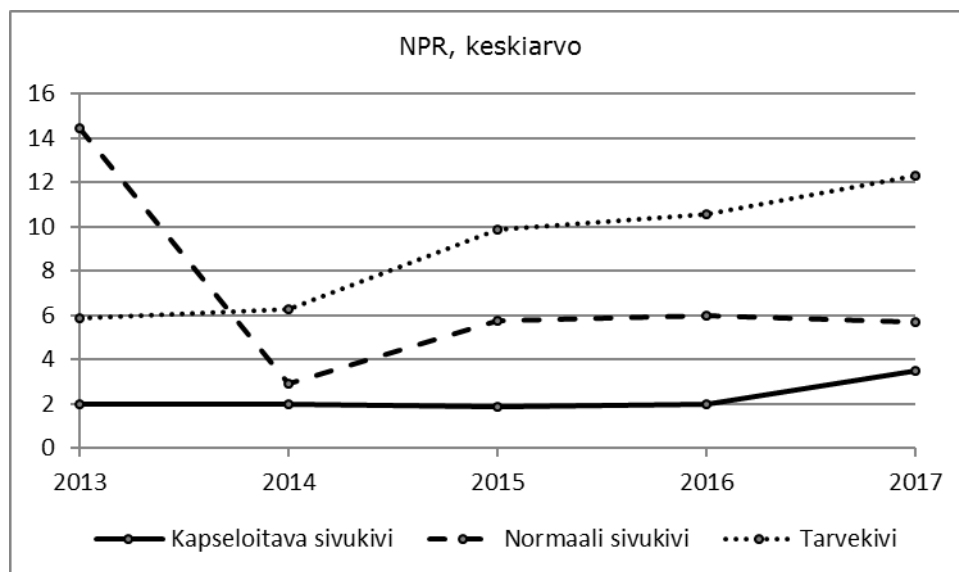
*tammikuussa otettua näytettä ei ole tarvekiven osalta huomioitu tarkastelussa

Tuotannon analyyseissä (ks. [Taulukko 3-1](#)) rikkipitoisuudet ovat kapseloitavassa sekä normaalissa sivukivessä olleet samalla tasolla kuin kuukausinäytteissä todetut rikin mediaani- ja keskiarvopitoisuudet. Tarvekiven osalta kuukausinäytteissä todetut rikkipitoisuudet ovat olleet jonkin verran korkeampia tuotannon analyyseihin verrattuna.

Seuraavissa kuvissa (Kuva 5-2 ja Kuva 5-3) on esitetty rikin pitoisuuksien sekä NPR-lukujen keskiarvot tutkituissa näytteissä vuosina 2013–2017.

Kuva 5-2. Rikkipitoisuuksien keskiarvot sivukivijakeissa vuosina 2013–2017.

Kuva 5-3. NPR-lukujen keskiarvot sivukivijakeissa vuosina 2013–2017.

Kapseloitavassa sivukivessä rikkipitoisuus oli vuonna 2017 tammi-, touko-, elo- ja syyskuun näytteessä >1 %, muissa kuukausinäytteissä rikkipitoisuus oli <1 %. NPR-luku oli tammi-, huhti-, touko-, elo-, syys- ja joulukuussa <3 ja muina kuukausina >3. Kapseloitavan sivukiven rikkipitoisuus oli vuoden 2017 näytteissä huomattavasti alhaisempi edellisvuoteen nähden (Kuva 5-2). NPR-luku on ollut kapseloitavassa sivukivessä koholla vuosiin 2013–2016 verrattuna (Kuva 5-3).

Normaalissa sivukivessä rikkipitoisuudet olivat 0,4–0,7 % kaikissa vuoden 2017 näytteissä ja NPR-luvut >3. Yksittäisten rikkipitoisuuksien ja NPR-luvun tulosten sekä niiden keskiarvojen perusteella normaali sivukivi ei siis ole happoa tuottavaa. Normaalin sivukiven rikkipitoisuuden keskiarvo on laskenut vuodesta 2014 lähtien ollen kuitenkin korkeampi kuin vuonna 2013. NPR-luvun keskiarvo on ollut vuonna 2013 huomattavasti korkeampi kuin vuosina 2014–2017 (Kuva 5-3).

Tarvekivessä rikkipitoisuudet olivat 0,1–0,3 % ja NPR-luvut >3 kaikissa vuoden 2017 näytteissä, lukuun ottamatta tammikuuta, jolloin tarvekiven rikkipitoisuus oli 1,73 % ja NPR luku <3. Tammi-kuun näytettä ei tarvekiven osalta ole huomioitu tarkastelussa sen epäedustavuuden vuoksi. Laboratorion selvityksen perusteella epäedustavat tulokset johtuvat todennäköisesti näytteenotossa tai -valmistelussa tapahtuneesta poikkeamasta.

Yksittäisten rikkipitoisuuksien ja NPR-luvun tulosten sekä niiden keskiarvojen perusteella tarvekivi ei ole happoa tuottavaa. Tarvekiven rikkipitoisuuden keskiarvo laski vuonna 2017 hieman verrattuna edellisvuosiin. NPR-lukujen keskiarvo on ollut vuosina 2015–2017 korkeammalla tasolla kuin vuosina 2013–2014 (Kuva 5-3).

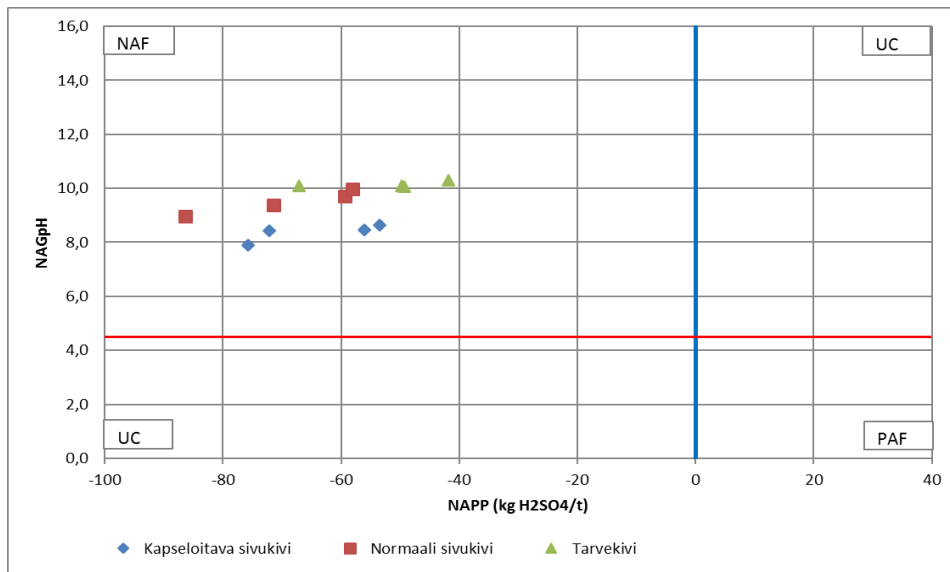
5.2.2 NAG-testi

Seuraavassa taulukossa on esitetty sivukivijakeiden yksivaiheisen NAG-testin tulokset vuodelta 2017.

Taulukko 5-4. Sivukivijakeiden yksivaiheisen NAG-testin tulokset, neutralointikapasiteetin, maksimiha-pontuottopotentialin sekä nettohapontuottokyvyn arvot vuonna 2017.

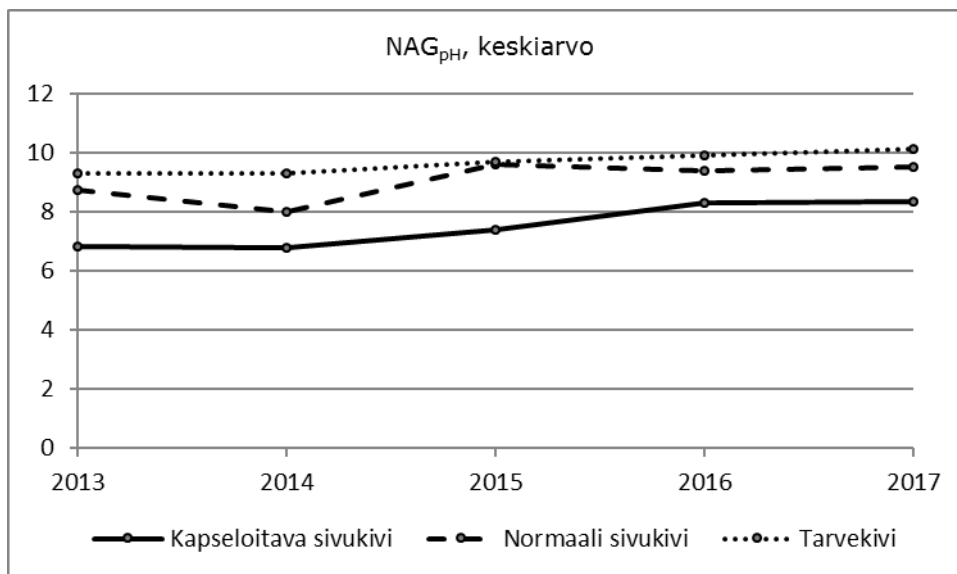
Näyte	NAG _{pH}	ANC	MPA	NAPP
		kg H ₂ SO ₄ /t	kg H ₂ SO ₄ /t	kg H ₂ SO ₄ /t
Kapseloitava sivukivi				
Maaliskuu 2017	7,91	104	29	-76
Kesäkuu 2017	8,42	86	14	-72
Syyskuu 2017	8,47	88	32	-56
Joulukuu 2017	8,64	84	30	-53
Normaali sivukivi				
Maaliskuu 2017	8,97	106	20	-86
Kesäkuu 2017	9,37	85	13	-71
Syyskuu 2017	9,70	73	13	-59
Joulukuu 2017	9,98	73	15	-58
Tarvekivi				
Maaliskuu 2017	10,09	72	5	-67
Kesäkuu 2017	10,30	45	3	-42
Syyskuu 2017	10,10	56	6	-50
Joulukuu 2017	10,07	55	5	-49

NAG-testin NAG_{pH}-arvojen sekä NAPP-arvojen perusteella kaikki vuonna 2016 tutkitut sivukivijakeista otetut näytteet luokittevat happoa tuottamattomiksi kaivannaisjätteiksi eli luokkaan NAF. Kaikissa tutkituissa näytteissä NAG_{pH}-arvot olivat ≥4,5 ja NAPP-arvot negatiivisia. Kuvassa (Kuva 5-4) on esitetty NAPP-NAG_{pH} -vertailu vuoden 2016 sivukivinäytteiden osalta.

Kuva 5-4. Vuoden 2017 sivukivijakeista otettujen näytteiden NAPP- ja NAG_{pH} -arvot.

Sivukivien NAG_{pH}-keskiarvot ovat olleet likimäärin samalla tasolla vuosina 2013–2017 (Kuva 5-5).

Kuva 5-5. NAG_{pH} -keskiarvot vuosina 2013–2017.

6. EPÄVARMUUSTARKASTELU

6.1 Sivukivijakeiden laatu

Sivukivijakeiden tarkkailua laajennettiin vuonna 2015 merkittävästi aiempaan verrattuna ja vuonna 2017 sivukivien näytteenotto ja analysointi on tehty tarkkailuohjelman mukaisesti. Ympäristön kannalta sivukivien hapontuottokyky on olennainen tekijä ja sivukivijakeiden hapontuottokyky onkin määritetty kahdella eri menetelmällä tulosten luotettavuuden varmistamiseksi. ABA-testin tulosten perusteella kapseloitavaa sivukiveä ei vuonna 2017 yksiselitteisesti voi luokitella happoa tuottavaksi tai tuottamattomaksi, mutta NAG-testin tulosten perusteella se luokituu happoa tuottamattomaksi. ABA-testit on tehty kuukausittain, kun NAG-testi on tehty neljästä kuukausinäytteestä. Kapseloitava sivukivi on luokitunut ABA-testeissä happoa tuottavaksi ja NAG-testeissä happoa tuottamattomaksi vuosina 2013–2016. Kuten edellä [kohdassa 5.1](#) on todettu, soveltuvat ABA- ja NAG-testit erityyppisten kaivannaisjätteiden testaamiseen. ABA-testi soveltuu karbonaattipitoisille kaivannaisjätteille, joissa rikki esiintyy vain metalli-/metalloidisulfidimineraaleissa ja NAG-testi puolestaan vähän ja runsaasti sulfideja sisältäville kaivannaisjätteille. NAG-testillä voidaan tarkentaa erityisesti sellaisten kaivannaisjätteiden hapontuottokykyä, joiden NPR-luku on <1 tai 1-3, kuten Kevitsan kaivoksen kapseloitavan sivukivi pääasiassa.

Tarkkailutulosten perusteella sivukivijakeiden tutkitut ominaisuudet ovat vuoden 2017 aikana olleet pääsääntöisesti samalla tasolla kuukausittain. Myös vuosiin 2013–2016 verrattuna sivukivijakeiden ominaisuudet ovat olleet lähes samalla tasolla. Tulosten perusteella voidaankin todeta, ettei sivukivien ominaisuuksiin liity olennaisia epävarmuuksia.

7. YHTEENVETO JA JATKOTOIMENPIDE-ESITYKSET

Kevitsan kaivoksen sivukivijakeiden tarkkailua on laajennettu vuodesta 2015 alkaen päivitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Laajennetulla tarkkailulla on varmistettu sivukivien laatu- ja ympäristöominaisuudet. Tarkkailulla on myös osoitettu, että eri sivukivijakeet voidaan tunnistaa ja sijoittaa hallitusti.

Kapseloitava sivukivi

Kapseloitavasta sivukivestä kuukausittain otetuissa ja tutkituissa näytteissä kromin, kuparin sekä nikkelin pitoisuudet ylittivät PIMA-asetuksen mukaiset ylemmät ohjearvot kaikissa näytteissä. Pitoisuuksien vuosikeskiarvot ovat ylittäneet ylemmät ohjearvot vuosina 2013–2017.

Kapseloitavaa sivukiveä ei yksiselitteisestä voida luokitella ABA-testin tulosten perusteella happoa tuottavaksi tai tuottamattomaksi sivukiveksi, sillä rikkipitoisuudet vaihtelivat 0,5-1,2 % ja NPR-luvut 2,4-6,2. Kapseloitavan sivukiven rikkipitoisuus oli vuoden 2017 näytteissä huomattavasti edellisvuotta alhaisempi. NPR-luku on ollut kapseloitavassa sivukivessä koholla vuosiin 2013–2016 verrattuna. NAG-testin NAG_{pH} -arvojen sekä NAPP-arvojen perusteella kapseloitava sivukivi luokitellaan happoa tuottamattomaksi kaivannaisjätteeksi eli luokkaan NAF. Kapseloitavan sivukiven NAG_{pH} -keskiarvot ovat olleet likimäärin samalla tasolla vuosina 2013–2017.

Normaali sivukivi

Normaalista sivukivestä otetuissa ja tutkituissa näytteissä kromin, kuparin sekä nikkelin pitoisuudet ylittivät PIMA-asetuksen mukaiset ylemmät ohjearvot. Pitoisuuksien keskiarvot ovat ylittäneet ylemmät ohjearvot myös vuosina 2013–2017 otetuissa ja tutkituissa näytteissä. Pääsääntöisesti metallien kokonaispitoisuudet normaalissa sivukivessä olivat likimäärin samalla aiempaan vuoteen verrattuna.

Normaalissa sivukivessä rikkipitoisuudet olivat 0,4–0,7 % kaikissa vuoden 2017 näytteissä ja NPR-luvut >3 eli tulosten perusteella normaali sivukivi ei ole happoa tuottavaa. Normaalin sivukiven rikkipitoisuuden keskiarvo (0,5 %) oli samalla tasolla kuin vuonna 2016. Vuonna 2017 NPR-luvun keskiarvo oli samaa tasoa kuin vuosina 2015–2016. NPR-luvun keskiarvo on ollut vuonna 2013 huomattavasti korkeampi kuin vuosina 2014–2017. Normaali sivukivi ei ole happoa tuottavaa kaivannaisjätettä myöskään NAG-testin tulosten perusteella.

Tarvekivi

Tarvekivestä vuoden 2017 aikana otetuissa ja tutkituissa näytteissä kromin, kuparin sekä nikkelin pitoisuudet ylittivät PIMA-asetuksen mukaiset ylemmät ohjearvot. Pitoisuuksien keskiarvot ovat ylittäneet ylemmät ohjearvot myös vuosina 2013–2016 otetuissa ja tutkituissa näytteissä.

Tarvekivessä rikkipitoisuudet olivat 0,1–0,3 % ja NPR-luvut >3 kaikissa vuoden 2017 näytteissä. Tulosten perusteella tarvekivi ei ole happoa tuottavaa. Tarvekiven rikkipitoisuuden keskiarvot ovat olleet vuosina 2013–2017 samalla tasolla. NPR-lukujen keskiarvo on ollut vuosina 2015–2017 korkeampi kuin vuosina 2013–2014. Tarvekivi ei ole happoa tuottavaa kaivannaisjätettä myöskään NAG-testin tulosten perusteella.

Tammikuun näytettä ei tarvekiven osalta ole huomioitu tarkastelussa sen epäedustavuuden vuoksi. Laboratorion selvityksen perusteella epäedustavat tulokset johtuvat todennäköisesti näytteenotossa tai -valmistelussa tapahtuneesta poikkeamasta.

Jatkotoimenpiteet

Sivukivijakeiden tarkkailua esitetään jatkettavan voimassaolevan tarkkailuohjelman mukaisesti.

LÄHTEET

Kauppila P., Räisänen M-L., Myllyoja S, 2011. Metallimalmikaivostoiminnan parhaat ympäristökäytännöt, Suomen ympäristö 29/2011. Helsinki 2011.

Räisänen M-L., 2009. Kaivannaisjätteiden geokemiallinen karakterisointi – lyhyt- ja pitkäaikaisen muutosten arviointi. Kaivannaisalan ympäristöpäivät 15.-16.9.2009, Lappeenranta.

Warwick A. Stewart, Stuard D. Miller and Roger Smart, 2006. Advances in acid rock drainage (ARD) characterisation of mine wastes.

LIITE 1
LABTIUM OY, ANALYYSITULOKSET

Report No.: 023357

22.11.2017

Boliden Kevitsa Mining Oy
Mikael Kostamo
Kevitsantie 730
99670 Petkula

Request: S17-03679
Customer referral number: PO40518
Order number: 501779
Received on: 11.5.2017

Sample preparation

Analytical method	Analytical method description	Number of samples
35	Subsampling by riffle splitter	12 pcs
40	Pulverizing in carbon steel bowl, 0,1 - 0,2 kg subsamples	12 pcs
512 *	Aqua regia digestion at 90°C , subsample 2 g	8 pcs

Results

Analytical method: 512P
Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES
Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
Sample id					
CW tammikuu 2017	547	1080	56700	47800	842
CW tammikuu 2017 (2)	548	1080	56700	48200	850
CW helmikuu 2017	720	847	56800	52500	782
UNW tammikuu 2017	483	563	46200	49400	686
UNW helmikuu 2017	551	993	50700	55200	989
USW tammikuu 2017	420	4040	67100	49600	1490
USW helmikuu 2017	510	325	47300	56300	607
Rikastehiekka A 03_2017	529	619	54400	60700	1050
Rikastehiekka B 03_2017	443	5920	236000	37500	14200

Analytical method: 810L
Analytical method description: Analysis of S by combustion technique
Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
CW tammikuu 2017	1.11
CW tammikuu 2017 (2)	1.12
CW helmikuu 2017	0.63
UNW tammikuu 2017	0.37

Report No.: 023357

22.11.2017

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
UNW helmikuu 2017	0.48
USW tammikuu 2017	1.73
USW helmikuu 2017	0.16
Rikastehiekka A 01_2017	0.83
Rikastehiekka A 02_2017	0.61
Rikastehiekka A 03_2017	0.63
Rikastehiekka B 01_2017	17.6
Rikastehiekka B 02_2017	12.5
Rikastehiekka B 03_2017	13.5

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
Sample id	
CW tammikuu 2017	0.26
CW tammikuu 2017 (2)	0.29
CW helmikuu 2017	0.39
UNW tammikuu 2017	0.37
UNW helmikuu 2017	0.39
USW tammikuu 2017	0.46
USW helmikuu 2017	0.31
Rikastehiekka A 01_2017	0.20
Rikastehiekka A 02_2017	0.26
Rikastehiekka A 03_2017	0.26
Rikastehiekka B 01_2017	0.21
Rikastehiekka B 02_2017	0.29
Rikastehiekka B 03_2017	0.26

Analytical method: 814G

Analytical method description: Gravimetric determination of moisture or dry matter

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	814G
Parameter	Moisture
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
CW tammikuu 2017	0.222
CW helmikuu 2017	0.0922
UNW tammikuu 2017	0.173
UNW helmikuu 2017	0.0851
USW tammikuu 2017	0.187

Report No.: 023357

22.11.2017

Analytical method code	814G
Parameter	Moisture
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
USW helmikuu 2017	0.0474
Rikastehiekka A 01_2017	0.0986
Rikastehiekka A 02_2017	0.0459
Rikastehiekka A 03_2017	0.0961
Rikastehiekka B 01_2017	<0.01
Rikastehiekka B 02_2017	0.0434
Rikastehiekka B 03_2017	0.0487

Analytical method Gravimetric determination of moisture or dry matter:
Residual moisture in pulverized sample.

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	816L	816L
Parameter	C carb	C non carb
Unit	%	%
Detection Limit	0.05	0.05
Sample id		
CW tammikuu 2017	0.15	0.10
CW tammikuu 2017 (2)	0.18	0.11
CW helmikuu 2017	0.24	0.15
UNW tammikuu 2017	0.24	0.13
UNW helmikuu 2017	0.25	0.13
USW tammikuu 2017	0.33	0.12
USW helmikuu 2017	0.15	0.16
Rikastehiekka A 01_2017	0.17	<0.05
Rikastehiekka A 02_2017	0.23	<0.05
Rikastehiekka A 03_2017	0.24	<0.05
Rikastehiekka B 01_2017	0.19	<0.05
Rikastehiekka B 02_2017	0.21	0.07
Rikastehiekka B 03_2017	0.21	0.05

Analytical method: 826T1

Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
Sample id				
Rikastehiekka A 03_2017	9.13	23.3	0.00	0.00
Rikastehiekka A 03_2017 (2)	9.21	23.6	0.00	0.00
Rikastehiekka B 03_2017	3.56	143	6.46	30.5

Report No.: 023357

22.11.2017

Analytical method: 827T
 Analytical method description: ABA test
 Standard Method: SFS-EN 15875
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T	827T	827T	827T	827T	827T
Parameter	AP	NP	NPR	ANC	MPA	NAPP
Unit	kg CaCO ₃ /t	kg CaCO ₃ /t		kg H ₂ SO ₄ /t	kg H ₂ SO ₄ /t	kg H ₂ SO ₄ /t
Detection Limit	0.3				0.3	
Sample id						
CW tammikuu 2017	34.8	84.2	2.42			
CW tammikuu 2017 (2)	35.0	83.7	2.39			
CW helmikuu 2017	19.7	84.0	4.27			
UNW tammikuu 2017	11.4	81.6	7.13			
UNW helmikuu 2017	14.9	86.9	5.84			
USW tammikuu 2017	54.2	95.4	1.76			
USW helmikuu 2017	4.97	85.2	17.2			
Rikastehiekka A 01_2017	26.0	73.7	2.84			
Rikastehiekka A 02_2017	18.9	75.2	3.97			
Rikastehiekka A 03_2017	19.6	81.2	4.14	79.5	19.2	-60.3
Rikastehiekka B 01_2017	551	52.6	0.0955			
Rikastehiekka B 02_2017	391	59.2	0.151			
Rikastehiekka B 03_2017	422	61.7	0.146	60.4	413	353

Analytical method ABA test:
 AP has been calculated from total S (method 810L), $NPR = NP/AP$
 $ANC [kg H_2SO_4/t] = 0.979 \times NP [kg CaCO_3/t]$
 $MPA [kg H_2SO_4/t] = 30.6 \times S [\%]$, S [%] from method 810L
 $NAPP = MPA - ANC$

Quality control samples

Analytical method: 512P
 Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
QC-Sample id / Description					
17011916 / QCSOKEA	<1	<1	<50	<10	<2
17011917 / QCMCS	16.1	4.93	10400	3690	11.7
17011918 / QCTILL2	33.5	141	33400	6660	28.7

Analytical method: 810L
 Analytical method description: Analysis of S by combustion technique
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Report No.: 023357

22.11.2017

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
QC-Sample id / Description	
17012024 / QCSOKEA	<0.01
17012025 / QCGS900-5	0.35
17012025 (2) / QCGS900-5	0.35
17012026 / QCGS310-7	10.7
17012026 (2) / QCGS310-7	10.7

Analytical method: 811L
 Analytical method description: Analysis of C by combustion technique
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
17012027 / QCSOKEA	<0.05
17012028 / QCGS900-5	0.67
17012028 (2) / QCGS900-5	0.69
17012029 / QCGS310-7	4.15
17012029 (2) / QCGS310-7	4.11

Analytical method: 816L
 Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	816L
Parameter	C non carb
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
17012078 / QCSK1	0.72
17012079 / QCUUTTOSOKEA	<0.05

Analytical method: 826T1
 Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
QC-Sample id / Description				
17012088 / QCGS905-2	3.19	50.4	4.20	6.65

Test report

This test report replaces the report with
id and date 013857, 19.05.2017

Report No.: 023357

22.11.2017

Analytical method: 827T
Analytical method description: ABA test
Standard Method: SFS-EN 15875
Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T
Parameter	NP
Unit	kg CaCO ₃ /t
Detection Limit	
QC-Sample id / Description	
17012089 / QCKZK1	58.7

* Accredited

22.11.2017 Timo Myöhänen
Kemisti / Chemist

Distribution Boliden Kevitsa Mining Oy
Kostamo, Mikael / Boliden Kevitsa Mining Oy

Report No.: 024647

13.12.2017

Boliden Kevitsa Mining Oy
 Mikael Kostamo
 Kevitsantie 730
 99670 PETKULA

Request: S17-06693
 Customer referral number: PO40518
 Order number: 501930
 Received on: 23.11.2017

Sample preparation

Analytical method	Analytical method description	Number of samples
35	Subsampling by riffle splitter	21 pcs
40	Pulverizing in carbon steel bowl, 0,1 - 0,2 kg subsamples	21 pcs
512 *	Aqua regia digestion at 90°C , subsample 2 g	17 pcs

Results

Analytical method: 512P
 Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
Sample id					
CW maaliskuu 2017	528	1020	56600	67600	1490
CW maaliskuu 2017 (2)	528	1020	56900	67700	1490
CW huhtikuu 2017	651	704	51300	45200	1200
CW toukokuu 2017	671	997	63100	50100	854
CW kesäkuu 2017	418	709	44000	49300	727
CW heinäkuu 2017	537	897	60400	60500	869
UNW maaliskuu 2017	599	845	54600	68500	1140
UNW huhtikuu 2017	466	611	44300	46400	680
UNW toukokuu 2017	531	982	56000	57200	909
UNW kesäkuu 2017	571	642	49900	54200	909
UNW heinäkuu 2017	467	645	48200	54500	845
USW maaliskuu 2017	434	290	38100	42800	439
USW huhtikuu 2017	566	276	48000	53600	637
USW toukokuu 2017	533	289	42800	50800	909
USW kesäkuu 2017	601	269	31200	28700	329
USW heinäkuu 2017	627	385	39700	39900	515
Rikastushiekka A 09_2017	559	400	51900	53000	1050
Rikastushiekka B 09_2017	363	3280	295000	26900	14600

Report No.: 024647

13.12.2017

Analytical method: 810L

Analytical method description: Analysis of S by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
CW maaliskuu 2017	0.93
CW maaliskuu 2017 (2)	0.92
CW huhtikuu 2017	0.81
CW toukokuu 2017	1.20
CW kesäkuu 2017	0.46
CW heinäkuu 2017	0.96
UNW maaliskuu 2017	0.64
UNW huhtikuu 2017	0.45
UNW toukokuu 2017	0.72
UNW kesäkuu 2017	0.43
UNW heinäkuu 2017	0.52
USW maaliskuu 2017	0.15
USW huhtikuu 2017	0.17
USW toukokuu 2017	0.24
USW kesäkuu 2017	0.11
USW heinäkuu 2017	0.20
Rikastushiekka A 08_2017	0.78
Rikastushiekka A 09_2017	0.68
Rikastushiekka A 10_2017	0.67
Rikastushiekka B 08_2017	20.0
Rikastushiekka B 09_2017	18.2
Rikastushiekka B 09_2017 (2)	18.2
Rikastushiekka B 10_2017	15.3

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
Sample id	
CW maaliskuu 2017	0.23
CW maaliskuu 2017 (2)	0.24
CW huhtikuu 2017	0.37
CW toukokuu 2017	0.39
CW kesäkuu 2017	0.30
CW heinäkuu 2017	0.31
UNW maaliskuu 2017	0.43
UNW huhtikuu 2017	0.35
UNW toukokuu 2017	0.34
UNW kesäkuu 2017	0.36
UNW heinäkuu 2017	0.27

Report No.: 024647

13.12.2017

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
Sample id	
USW maaliskuu 2017	0.39
USW huhtikuu 2017	0.28
USW toukokuu 2017	0.22
USW kesäkuu 2017	0.42
USW heinäkuu 2017	0.42
Rikastushiekka A 08_2017	0.23
Rikastushiekka A 09_2017	0.24
Rikastushiekka A 10_2017	0.22
Rikastushiekka B 08_2017	0.24
Rikastushiekka B 09_2017	0.27
Rikastushiekka B 09_2017 (2)	0.29
Rikastushiekka B 10_2017	0.25

Analytical method: 814G

Analytical method description: Gravimetric determination of moisture or dry matter

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	814G
Parameter	Moisture
Unit	%
Detection Limit	0.1
Sample id	
CW maaliskuu 2017	0.2
CW huhtikuu 2017	0.1
CW toukokuu 2017	0.1
CW kesäkuu 2017	0.2
CW heinäkuu 2017	0.1
UNW maaliskuu 2017	<0.1
UNW huhtikuu 2017	<0.1
UNW toukokuu 2017	<0.1
UNW kesäkuu 2017	<0.1
UNW heinäkuu 2017	<0.1
USW maaliskuu 2017	<0.1
USW huhtikuu 2017	0.1
USW toukokuu 2017	<0.1
USW kesäkuu 2017	<0.1
USW heinäkuu 2017	0.1
Rikastushiekka A 08_2017	0.1
Rikastushiekka A 09_2017	<0.1
Rikastushiekka A 10_2017	<0.1
Rikastushiekka B 08_2017	<0.1
Rikastushiekka B 09_2017	<0.1
Rikastushiekka B 10_2017	<0.1

Analytical method

Gravimetric determination of moisture or dry matter:
Residual moisture in pulverized sample.

Report No.: 024647

13.12.2017

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	816L	816L
Parameter	C carb	C non carb
Unit	%	%
Detection Limit	0.05	0.05
Sample id		
CW maaliskuu 2017	0.12	0.11
CW maaliskuu 2017 (2)	0.13	0.12
CW huhtikuu 2017	0.21	0.16
CW toukokuu 2017	0.24	0.15
CW kesäkuu 2017	0.19	0.11
CW heinäkuu 2017	0.20	0.11
UNW maaliskuu 2017	0.31	0.12
UNW huhtikuu 2017	0.24	0.11
UNW toukokuu 2017	0.22	0.12
UNW kesäkuu 2017	0.22	0.14
UNW heinäkuu 2017	0.17	0.10
USW maaliskuu 2017	0.24	0.15
USW huhtikuu 2017	0.16	0.12
USW toukokuu 2017	0.12	0.09
USW kesäkuu 2017	0.27	0.15
USW heinäkuu 2017	0.30	0.12
Rikastushiekka A 08_2017	0.21	<0.05
Rikastushiekka A 09_2017	0.23	<0.05
Rikastushiekka A 10_2017	0.20	<0.05
Rikastushiekka B 08_2017	0.21	<0.05
Rikastushiekka B 09_2017	0.24	<0.05
Rikastushiekka B 09_2017 (2)	0.26	<0.05
Rikastushiekka B 10_2017	0.21	<0.05

Analytical method: 826T1

Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
Sample id				
CW maaliskuu 2017	7.91	27.7	0	0
CW maaliskuu 2017 (2)	7.99	27.0	0	0
CW kesäkuu 2017	8.42	23.8	0	0
UNW maaliskuu 2017	8.97	25.2	0	0
UNW kesäkuu 2017	9.37	21.1	0	0
USW maaliskuu 2017	10.09	17.0	0	0
USW kesäkuu 2017	10.30	20.2	0	0
Rikastushiekka A 09_2017	8.27	28.5	0	0
Rikastushiekka B 09_2017	3.29	16.7	17.2	46.8

Report No.: 024647

13.12.2017

Analytical method: 827T
 Analytical method description: ABA test
 Standard Method: SFS-EN 15875
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T	827T	827T	827T	827T	827T
Parameter	AP	NP	NPR	ANC	MPA	NAPP
Unit	kg CaCO ₃ /t	kg CaCO ₃ /t		kg H ₂ SO ₄ /t	kg H ₂ SO ₄ /t	kg H ₂ SO ₄ /t
Detection Limit	0.3				0.3	
Sample id						
CW maaliskuu 2017	29.1	106.4	3.66	104.2	28.5	-75.8
CW maaliskuu 2017 (2)	28.9	106.2	3.68	104.0	28.3	-75.7
CW huhtikuu 2017	25.4	66.2	2.60	64.8	24.9	-39.9
CW toukokuu 2017	37.4	89.7	2.40	87.9	36.6	-51.2
CW kesäkuu 2017	14.2	87.9	6.18	86.0	13.9	-72.1
CW heinäkuu 2017	30.1	108.4	3.60	106.2	29.4	-76.7
UNW maaliskuu 2017	20.0	108.2	5.41	105.9	19.6	-86.3
UNW huhtikuu 2017	14.0	81.1	5.80	79.4	13.7	-65.7
UNW toukokuu 2017	22.6	98.8	4.37	96.7	22.1	-74.6
UNW kesäkuu 2017	13.5	86.5	6.40	84.7	13.2	-71.4
UNW heinäkuu 2017	16.3	95.0	5.84	93.1	15.9	-77.1
USW maaliskuu 2017	4.7	73.2	15.5	71.7	4.6	-67.1
USW huhtikuu 2017	5.2	72.9	13.9	71.4	5.1	-66.3
USW toukokuu 2017	7.4	78.2	10.6	76.6	7.2	-69.4
USW kesäkuu 2017	3.3	46.0	14.0	45.1	3.2	-41.8
USW heinäkuu 2017	6.2	67.4	11.0	66.0	6.0	-60.0
Rikastushiekka A 08_2017	24.5	80.1	3.27	78.4	24.0	-54.5
Rikastushiekka A 09_2017	21.1	65.9	3.12	64.5	20.7	-43.8
Rikastushiekka A 10_2017	20.8	74.9	3.60	73.4	20.4	-53.0
Rikastushiekka B 08_2017	625	38.3	0.06	37.6	612	574.9
Rikastushiekka B 09_2017	570	44.7	0.08	43.7	558	514.0
Rikastushiekka B 09_2017 (2)	569	43.6	0.08	42.7	557	514.5
Rikastushiekka B 10_2017	478	54.1	0.11	53.0	468	414.8

Analytical method ABA test:
 AP has been calculated from total S (method 810L), NPR = NP/AP

ANC [kg H₂SO₄/t] = 0.979 × NP [kg CaCO₃/t]
 MPA [kg H₂SO₄/t] = 30.6 × S [%], S [%] from method 810L
 NAPP = MPA - ANC

Quality control samples

Analytical method: 512P
 Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
QC-Sample id / Description					
17031147 / QCISOKEA	<1	<1	<50	<10	<2
17031148 / QCMCS	16.6	5.1	10500	3840	12.3
17031149 / QCTILL2	34.1	147	34300	6970	30.5

Report No.: 024647

13.12.2017

Analytical method: 810L

Analytical method description: Analysis of S by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
QC-Sample id / Description	
17031469 / QCGS900-5	0.37
17031470 / QCISOKEA	<0.01
17031471 / QCGS310-7	10.8

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
17031466 / QCGS900-5	0.68
17031467 / QCGS310-7	4.15
17031468 / QCISOKEA	<0.05

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	816L
Parameter	C non carb
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
17031439 / QCSK1	0.72
17031440 / QCUUTTOSOKEA	<0.05

Analytical method: 826T1

Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
QC-Sample id / Description				
17033000 / QCGS905-2	3.15	53.4	4.11	6.36

Report No.: 024647

13.12.2017

Analytical method: 827T
Analytical method description: ABA test
Standard Method: SFS-EN 15875
Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T
Parameter	NP
Unit	kg CaCO ₃ /t
Detection Limit	
QC-Sample id / Description	
17033132 / QCKZK1	60.8
17033133 / QCKZK1	59.7
17033134 / QCKZK1	59.6
17033135 / QCKZK1	59.8

* Accredited

13.12.2017 Susanna Arvilommi
Laboratoriopäällikkö/Laboratory manager

Distribution Boliden Kevitsa Mining Oy
Koskela, Juha / Boliden Kevitsa Mining Oy
Kostamo, Mikael / Boliden Kevitsa Mining Oy
Syrjälä, Ulla / Boliden Kevitsa Mining Oy

Report No.: 025982

9.1.2018

Boliden Kevitsa Mining Oy
 Mikael Kostamo
 Kevitsantie 730
 99670 Petkula

Request: S17-07240
 Customer referral number: PO40518
 Order number: 501957
 Received on: 22.12.2017

Sample preparation

Analytical method	Analytical method description	Number of samples
35	Subsampling by riffle splitter	8 pcs
40	Pulverizing in carbon steel bowl, 0,1 - 0,2 kg subsamples	8 pcs
512 *	Aqua regia digestion at 90°C , subsample 2 g	6 pcs

Results

Analytical method: 512P
 Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
Sample id					
CW elokuu 2017	598	956	57900	47500	865
CW elokuu 2017 (2)	599	951	57500	47400	873
CW syyskuu 2017	529	1540	52100	55300	1400
UNW elokuu 2017	556	784	49000	47800	769
UNW syyskuu 2017	565	562	43800	47200	1040
USW elokuu 2017	502	750	37100	36900	662
USW syyskuu 2017	490	328	34500	33300	427

Analytical method: 810L
 Analytical method description: Analysis of S by combustion technique
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
CW elokuu 2017	1.01
CW elokuu 2017 (2)	1.00
CW syyskuu 2017	1.03
UNW elokuu 2017	0.51
UNW syyskuu 2017	0.43
USW elokuu 2017	0.31

Report No.: 025982

9.1.2018

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
USW syyskuu 2017	0.19
Rikastushiekka A 11_2017	1.04
Rikastushiekka B 11_2017	20.3

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
Sample id	
CW elokuu 2017	0.36
CW elokuu 2017 (2)	0.35
CW syyskuu 2017	0.27
UNW elokuu 2017	0.40
UNW syyskuu 2017	0.39
USW elokuu 2017	0.44
USW syyskuu 2017	0.37
Rikastushiekka A 11_2017	0.28
Rikastushiekka B 11_2017	0.26

Analytical method: 814G

Analytical method description: Gravimetric determination of moisture or dry matter

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	814G
Parameter	Moisture
Unit	%
Detection Limit	0.1
Sample id	
CW elokuu 2017	0.1
CW elokuu 2017 (2)	<0.1
CW syyskuu 2017	<0.1
UNW elokuu 2017	<0.1
UNW syyskuu 2017	<0.1
USW elokuu 2017	0.1
USW syyskuu 2017	<0.1
Rikastushiekka A 11_2017	<0.1
Rikastushiekka B 11_2017	<0.1

Analytical method Gravimetric determination of moisture or dry matter:
Residual moisture in pulverized sample.

Report No.: 025982

9.1.2018

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	816L	816L
Parameter	C carb	C non carb
Unit	%	%
Detection Limit	0.05	0.05
Sample id		
CW elokuu 2017	0.23	0.14
CW elokuu 2017 (2)	0.20	0.15
CW syyskuu 2017	0.16	0.11
UNW elokuu 2017	0.26	0.14
UNW syyskuu 2017	0.27	0.12
USW elokuu 2017	0.30	0.15
USW syyskuu 2017	0.20	0.17
Rikastushiekka A 11_2017	0.24	<0.05
Rikastushiekka B 11_2017	0.21	<0.05

Analytical method: 826T1

Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
Sample id				
CW syyskuu 2017	8.47	32.3	0	0
UNW syyskuu 2017	9.70	24.4	0	0
USW syyskuu 2017	10.10	20.1	0	0

Analytical method: 827T

Analytical method description: ABA test

Standard Method: SFS-EN 15875

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T	827T	827T	827T	827T	827T
Parameter	AP	NP	NPR	ANC	MPA	NAPP
Unit	kg CaCO3/t	kg CaCO3/t		kg H2SO4/t	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit	0.3				0.3	
Sample id						
CW elokuu 2017	31.4	84.1	2.68	82.4	30.8	-51.6
CW elokuu 2017 (2)	31.3	84.2	2.69	82.4	30.7	-51.8
CW syyskuu 2017	32.2	89.4	2.77	87.6	31.6	-56.0
UNW elokuu 2017	16.0	85.6	5.33	83.8	15.7	-68.1
UNW syyskuu 2017	13.3	74.0	5.55	72.5	13.1	-59.4
USW elokuu 2017	9.6	64.1	6.68	62.8	9.4	-53.4
USW syyskuu 2017	5.9	56.8	9.67	55.6	5.7	-49.8
Rikastushiekka A 11_2017	32.6	74.2	2.27	72.6	32.0	-40.7
Rikastushiekka B 11_2017	633	42.2	0.07	41.4	620	578.4

Report No.: 025982

9.1.2018

Analytical method ABA test:
AP has been calculated from total S (method 810L), $NPR = NP/AP$

$ANC [kg H_2SO_4/t] = 0.979 \times NP [kg CaCO_3/t]$
 $MPA [kg H_2SO_4/t] = 30.6 \times S [\%]$, S [%] from method 810L
 $NAPP = MPA - ANC$

Quality control samples

Analytical method: 512P

Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
QC-Sample id / Description					
17034945 / QCTILL2	33.3	143	33100	6790	29.6
17034946 / QCMCS	16.1	4.9	10400	3760	12.1
17034947 / QCSOKEA	<1	<1	<50	<10	<2

Analytical method: 810L

Analytical method description: Analysis of S by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
QC-Sample id / Description	
17034922 / QCSOKEA	<0.01
17034923 / QCGS900-5	0.35
17034924 / QCGS310-7	10.7

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
17034925 / QCGS900-5	0.68
17034926 / QCSOKEA	<0.05
17034927 / QCGS310-7	4.15

Report No.: 025982

9.1.2018

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	816L
Parameter	C non carb
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
18000405 / QCSK1	0.72
18000406 / QCUUTTOSOKEA	<0.05

Analytical method: 826T1

Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
QC-Sample id / Description				
18000023 / QCGS905-2	3.13	52.4	4.05	6.55

Analytical method: 827T

Analytical method description: ABA test

Standard Method: SFS-EN 15875

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T
Parameter	NP
Unit	kg CaCO3/t
Detection Limit	
QC-Sample id / Description	
18000367 / QCKZK1	58.3

* Accredited

9.1.2018

Susanna Arvilommi
Laboratoriopäällikkö/Laboratory manager

Distribution

Boliden Kevitsa Mining Oy
Koskela, Juha / Boliden Kevitsa Mining Oy
Kostamo, Mikael / Boliden Kevitsa Mining Oy
Syrjälä, Ulla / Boliden Kevitsa Mining Oy

Report No.: 026931

26.1.2018

Boliden Kevitsa Mining Oy
 Mikael Kostamo
 Kevitsantie 730
 99670 Petkula

Request: S18-07448
 Customer referral number: PO40518
 Order number: 501963
 Received on: 8.1.2018

Sample preparation

Analytical method	Analytical method description	Number of samples
35	Subsampling by riffle splitter	6 pcs
40	Pulverizing in carbon steel bowl, 0,1 - 0,2 kg subsamples	6 pcs
512 *	Aqua regia digestion at 90°C , subsample 2 g	6 pcs

Results

Analytical method: 512P
 Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
Sample id					
CW lokakuu 2017	591	1280	54300	53600	1020
CW lokakuu 2017 (2)	577	1270	54400	53000	1030
CW marraskuu 2017	490	1380	57300	59100	1100
UNW lokakuu 2017	748	766	53100	56500	1180
UNW marraskuu 2017	606	701	45200	41600	657
USW lokakuu 2017	477	257	38200	42500	444
USW marraskuu 2017	497	284	36000	36100	433

Analytical method: 810L
 Analytical method description: Analysis of S by combustion technique
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
CW lokakuu 2017	0.90
CW lokakuu 2017 (2)	0.88
CW marraskuu 2017	0.91
UNW lokakuu 2017	0.52
UNW marraskuu 2017	0.43
USW lokakuu 2017	0.15

Report No.: 026931

26.1.2018

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
USW marraskuu 2017	0.20

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
Sample id	
CW lokakuu 2017	0.34
CW lokakuu 2017 (2)	0.36
CW marraskuu 2017	0.82
UNW lokakuu 2017	0.58
UNW marraskuu 2017	0.41
USW lokakuu 2017	0.24
USW marraskuu 2017	0.36

Analytical method: 814G

Analytical method description: Gravimetric determination of moisture or dry matter

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	814G
Parameter	Moisture
Unit	%
Detection Limit	0.1
Sample id	
CW lokakuu 2017	0.2
CW lokakuu 2017 (2)	0.2
CW marraskuu 2017	0.2
UNW lokakuu 2017	0.2
UNW marraskuu 2017	<0.1
USW lokakuu 2017	0.2
USW marraskuu 2017	0.1

Analytical method Gravimetric determination of moisture or dry matter:
Residual moisture in pulverized sample.

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Report No.: 026931

26.1.2018

Analytical method code	816L	816L
Parameter	C carb	C non carb
Unit	%	%
Detection Limit	0.05	0.05
Sample id		
CW lokakuu 2017	0.22	0.12
CW lokakuu 2017 (2)	0.21	0.14
CW marraskuu 2017	0.69	0.13
UNW lokakuu 2017	0.43	0.15
UNW marraskuu 2017	0.27	0.14
USW lokakuu 2017	0.10	0.13
USW marraskuu 2017	0.21	0.15

Analytical method: 827T
 Analytical method description: ABA test
 Standard Method: SFS-EN 15875
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T	827T	827T
Parameter	AP	NP	NPR
Unit	kg CaCO3/t	kg CaCO3/t	
Detection Limit	0.3		
Sample id			
CW lokakuu 2017	28.0	100.6	3.60
CW lokakuu 2017 (2)	27.6	99.9	3.62
CW marraskuu 2017	28.3	132.3	4.68
UNW lokakuu 2017	16.2	100.8	6.22
UNW marraskuu 2017	13.4	74.7	5.59
USW lokakuu 2017	4.7	71.4	15.3
USW marraskuu 2017	6.1	66.1	10.8

Analytical method ABA test:
 AP has been calculated from total S (method 810L). NPR = NP/AP

Quality control samples

Analytical method: 512P
 Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES
 Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
QC-Sample id / Description					
18000909 / QCTILL2	35.0	151	34300	7050	31.1
18000910 / QCMCS	17.0	5.3	10700	3860	13.1
18000911 / QCSOKEA	<1	<1	<50	18	<2

Report No.: 026931

26.1.2018

Analytical method: 810L

Analytical method description: Analysis of S by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
QC-Sample id / Description	
18000503 / QCISOKEA	0.01
18000504 / QCGS900-5	0.36

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
18000505 / QCGS900-5	0.66
18000506 / QCISOKEA	<0.05

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	816L
Parameter	C non carb
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
18002537 / QCSK1	0.74
18002538 / QCUUTTOSOKEA	0.08

Analytical method: 827T

Analytical method description: ABA test

Standard Method: SFS-EN 15875

Analyzed in laboratory: Kuopio

Analytical method code	827T
Parameter	NP
Unit	kg CaCO ₃ /t
Detection Limit	
QC-Sample id / Description	
18000993 / QCKZK1	59.2

Report No.: 026931

26.1.2018

---

* Accredited

26.1.2018   Susanna Arvilommi
Laboratoriopäällikkö/Laboratory manager

Distribution   Boliden Kevitsa Mining Oy
Kostamo, Mikael / Boliden Kevitsa Mining Oy

Report No.: 028163

15.2.2018

Boliden Kevitsa Mining Oy
Mikael Kostamo
Kevitsantie 730
99670 Petkula

Request: S18-07537
Customer referral number: P040518
Order number: 501967
Received on: 12.1.2018

Results

Analytical method: 512P

Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
Sample id					
CW joulukuu 2017	559	1010	57300	58200	998
CW joulukuu 2017 (2)	557	997	57000	57700	994
UNW joulukuu 2017	652	817	44300	45700	850
USW joulukuu 2017	500	251	34700	32900	390
Rikastushiekka A 12_2017	599	585	56500	59200	1050
Rikastushiekka B 12_2017	422	4690	257000	33700	12500

Analytical method: 810L

Analytical method description: Analysis of S by combustion technique

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
Sample id	
CW joulukuu 2017	0.98
CW joulukuu 2017 (2)	0.99
UNW joulukuu 2017	0.47
USW joulukuu 2017	0.17
Rikastushiekka A 12_2017	0.75
Rikastushiekka B 12_2017	15.2

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Report No.: 028163

15.2.2018

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
Sample id	
CW joulukuu 2017	0.30
CW joulukuu 2017 (2)	0.31
UNW joulukuu 2017	0.40
USW joulukuu 2017	0.33
Rikastushiekka A 12_2017	0.23
Rikastushiekka B 12_2017	0.28

Analytical method: 814G

Analytical method description: Gravimetric determination of moisture or dry matter

Analytical method code	814G
Parameter	Moisture
Unit	%
Detection Limit	0.1
Sample id	
CW joulukuu 2017 (2)	0.2
UNW joulukuu 2017	0.2
USW joulukuu 2017	0.1
Rikastushiekka A 12_2017	0.1
Rikastushiekka B 12_2017	<0.1

Analytical method Gravimetric determination of moisture or dry matter:
Residual moisture in pulverized sample.

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analytical method code	816L	816L
Parameter	C carb	C non carb
Unit	%	%
Detection Limit	0.05	0.05
Sample id		
CW joulukuu 2017 (2)	0.14	0.17
UNW joulukuu 2017	0.24	0.16
USW joulukuu 2017	0.17	0.17
Rikastushiekka A 12_2017	0.20	<0.05
Rikastushiekka B 12_2017	0.21	0.07

Analytical method: 826T1

Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002

Test report

This test report replaces the report with
id and date 027002, 26.01.2018

Report No.: 028163

15.2.2018

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
Sample id				
CW joulukuu 2017 (2)	8.64	32.4	0	0
UNW joulukuu 2017	9.98	26.0	0	0
USW joulukuu 2017	10.07	18.9	0	0
Rikastushiekka A 12_2017	9.09	27.6	0	0
Rikastushiekka B 12_2017	3.53	15.3	16.6	38.4

Analytical method: 827T
Analytical method description: ABA test
Standard Method: SFS-EN 15875

Analytical method code	827T	827T	827T	827T	827T	827T
Parameter	AP	NP	NPR	ANC	MPA	NAPP
Unit	kg CaCO3/t	kg CaCO3/t		kg H2SO4/t	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit	0.3				0.3	
Sample id						
CW joulukuu 2017	30.6	85.6	2.79	83.8	30.0	-53.8
CW joulukuu 2017 (2)	30.8	85.4	2.77	83.6	30.2	-53.4
UNW joulukuu 2017	14.8	74.2	5.01	72.6	14.5	-58.1
USW joulukuu 2017	5.3	55.7	10.4	54.6	5.2	-49.3
Rikastushiekka A 12_2017	23.4	76.9	3.29	75.3	22.9	-52.4
Rikastushiekka B 12_2017	475	51.4	0.11	50.3	466	415.3

Analytical method ABA test:
AP has been calculated from total S (method 810L), NPR = NP/AP

ANC [kg H2SO4/t] = 0.979 × NP [kg CaCO3/t]
MPA [kg H2SO4/t] = 30.6 × S [%], S [%] from method 810L
NAPP = MPA - ANC

Quality control samples

Analytical method: 512P
Analytical method description: Multi-element analysis by ICP-OES

Analytical method code	512P *	512P *	512P *	512P *	512P *
Parameter	Cr *	Cu *	Fe *	Mg *	Ni *
Unit	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
Detection Limit	1	1	50	10	2
QC-Sample id / Description					
18001411 / QCTILL2	33.9	145	32800	6750	30.3
18001412 / QCMCS	16.4	5.0	10100	3670	12.2
18001413 / QCSOKEA	<1	<1	<50	<10	<2

Analytical method: 810L
Analytical method description: Analysis of S by combustion technique

Report No.: 028163

15.2.2018

Analytical method code	810L *
Parameter	S *
Unit	%
Detection Limit	0.01
QC-Sample id / Description	
18001047 / QCGS900-5	0.35
18001048 / QCGS310-7	10.7
18001049 / QCSOKEA	<0.01

Analytical method: 811L

Analytical method description: Analysis of C by combustion technique

Analytical method code	811L *
Parameter	C *
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
18001044 / QCGS900-5	0.68
18001045 / QCSOKEA	<0.05
18001046 / QCGS310-7	4.08

Analytical method: 816L

Analytical method description: Determination of C carb and C non carb by combustion technique

Analytical method code	816L
Parameter	C non carb
Unit	%
Detection Limit	0.05
QC-Sample id / Description	
18002535 / QCSK1	0.76
18002536 / QCUUTTOSOKEA	0.08

Analytical method: 826T1

Analytical method description: Single addition NAG test, ARD Test Handbook, 2002

Analytical method code	826T1	826T1	826T1	826T1
Parameter	NAGpH	EC	NAG (pH 4,5)	NAG (pH 7,0)
Unit	pH	mS/m 25°C	kg H2SO4/t	kg H2SO4/t
Detection Limit				
QC-Sample id / Description				
18002260 / QCGS905-2	3.13	58.7	3.81	6.94

* Accredited

Additional note

Replacement report

Test report

This test report replaces the report with
id and date 027002, 26.01.2018

5 (5)

Report No.: 028163

15.2.2018

15.2.2018   Susanna Arvilommi
Laboratoriopäällikkö/Laboratory manager

Distribution   Boliden Kevitsa Mining Oy
Kostamo, Mikael / Boliden Kevitsa Mining Oy